

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 18P/12/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5723201963
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Majcher
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2023:5723201963.2

Rozhodnutie

Okresný súd Martin v konaní pred sudcom Mgr. Petrom Majcherom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: D. A., F. XX.XX.XXXX, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, pracovisko Turčianske Teplice, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa matky: E. W. A., F. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. Č. XXX, a otca: O. H. R., F. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. Č. XXX, okres E., t.č. bytom ul. J. Č. X, T., o návrhu matky na nahradenie súhlasu namiesto otca s výberom voliteľného predmetu a záujmového krúžku, takto

rozhodol:

I. U d e ľ u j e súhlas namiesto otca s výberom voliteľného predmetu na školský rok 2023/2024 a to náboženstva, ako aj s výberom záujmového krúžku v rámci školskej družiny a to športový krúžok, ktoré sa realizujú v ZŠ s MŠ Q. Q., K. Ž. XXXX/XX.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 28.06.2023 bol na tunajší súd podaný návrh matky, ktorým žiadala nahradiť súhlas namiesto otca s výberom voliteľného predmetu na rok 2023/2024, a to náboženstva.

Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletý D. bol rozsudkom Okresného súdu Martin č. 9P/244/2018-704 z 15.4.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. 11CoP/26/2021-800 z 31.8.2021, právoplatné 23.9.2021, zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždenných intervaloch. Dňa 7.6.2023 bolo v školskej aplikácii Edupage spustené prihlasovanie na voliteľný predmet na školský rok 2023/2024. Zvoliť sme mohli z dvoch predmetov - etická výchova a náboženstvo. Otec maloletého D. ho prihlásil na etickú výchovu, hoc sa maloletý D. pred otcom už predtým vyjadril, že má záujem chodiť na náboženstvo a že sa mu tam páči. Ona si v prvom momente nevšimla, že otec maloletého D. prihlásil na etickú výchovu a odhlásila ho z etickej výchovy a prihlásila na náboženstvo, nakoľko mala vedomosť, že tam maloletý D. chce chodiť. Dňa 9.6.2023 otec maloletého D. odhlásil z náboženstva a opätovne ho prihlásil na etickú výchovu. Uvedenú skutočnosť si všimla deň na to, a keďže bol maloletý D. v tom čase v jej starostlivosti, opýtala sa ho na aký predmet chce chodiť. D. sa vyjadril, že predsa na náboženstvo, že sa mu tam páči, aj pán farár aj učivo. Tvrdil, že sa o tom s otcom rozprával a rovnaký názor vyjadril aj pred ním. Nemala teda dôvod ho na náboženstvo opäť neprihlásiť. Následne prostredníctvom sms kontaktovala otca maloletého D., aby rešpektoval D. želanie chodiť na náboženstvo a čakala, že maloletého D. odhlási sám z etickej výchovy. Čo sa do dnešného dňa neudialo. Uvedenú nezhodu si všimla aj triedna učiteľka a poprosila ju, aby uvedenú záležitosť vyriešili, nakoľko potrebujú nahlásiť voliteľný predmet pani riaditeľke a tá zas niekam ďalej. Z tohto dôvodu opäť kontaktovala otca maloletého D. prostredníctvom sms dňa 13.6.2023. Dňa 16.6.2023 mali v škole naplánovanú otvorenú hodinu, kam sa mohli prísť rodičia pozrieť, ako prebieha vyučovanie. V ten deň ráno sa dostavila do školy, aby uvedený rozpor vyriešili osobne. Avšak ani Janko ani otec na vyučovanie neprišli, s tým, že ani pani učiteľka triedna nemala vedomosť, čo je s maloletým D., nakoľko ju otec neinformoval. Rozhodla sa kontaktovať a informovať kolíznu opatrovníčku maloletého D. a na referáte ÚPSVAR Turčianske Teplice s ňou spísala úradný záznam o vzniknutej situácii. Kolízná opatrovníčka sa rozhodla kontaktovať

otca maloletého D., s tým, že sa pokúsi danú situáciu vyriešiť k spokojnosti maloletého D.. S otcom si dohodla stretnutie na 19.6.2023, avšak ani po pohovore s ňou otec názor nezmenil. Medzičasom jej otec maloletého D. poslal mail, v ktorom uviedol, že bude pre maloletého D. vhodnejšia etická výchova a že ju potrebuje ako soľ, nakoľko vyrastá v takom prostredí. Že na štúdium náboženstva bude mať dosť času, keď bude väčší, atď. (viď mail z 15.6.2023). Nakoľko triedna učiteľka opakovane otvárala možnosť prihlásiť žiaka v aplikácii edupage opätovne konfrontovala maloletého D., aby sa sám rozhodol na aký predmet chce chodiť. Opakovane uviedol náboženstvo, tak ho informovala, že sa na tom s jeho otcom nevedia zhodnúť, že jeho otec stále trvá na etickej výchove. Vyjadril sa, že sa o tom s otcom rozprával a ten mu mal povedať, že teda, ak chce chodiť na náboženstvo, tak môže. Následne pre istotu, aby dala možnosť otcovi odhlásiť maloletého D. z etickej výchovy, kontaktovala otca, že jej maloletý D. tvrdí, že mu povolil chodiť na náboženstvo. Otec toto poprel. Viď sms komunikácia z 22.6.2023.

Maloletý D. v prvom a druhom ročníku navštevoval počas týždňa, keď bol u nej náboženstvo, v čase, keď bol v otcovej starostlivosti danú vyučovaciu hodinu nenavštevoval, nakoľko ho otec brával po štvrtej hodine zo školy z dôvodu cestovania do T.. Predpokladá, že tak, ako počas týchto dvoch rokov, bude robiť aj naďalej, nakoľko jej maloletý D. rozpráva, že sa ponáhľajú do T., kde navštevuje psychologičku. Z uvedeného dôvodu považuje otcov postoj za účelový, argumenty za manipulatívne a absolútne nerešpektuje želanie maloletého D. chodiť na hodiny náboženstva. Navrhuje preto, aby súd vypočul maloletého D., aby mohol sám pred súdom vyjadriť svoj názor, na ktorý by mal súd prihliadať. Maloletý D. je rozumný mladý muž, ktorý už vie v mnohých ohľadoch rozhodovať sám za seba. Podľa jej názoru, otázka výberu voliteľného predmetu je jednou z nich. Nakoľko vníma konflikt medzi rodičmi dlhodobo, je uzrozumený, že v prípade nezhody rodičov o jeho živote rozhoduje súd.

2. Otec sa k návrhu písomne nevyjadril.

3. Na pojednávaní konanom dňa 21.09.2023 bola prítomná matka, otec, kolízny opatrovník a maloletý Ján.

4. Súd vykonal dokazovanie:

- výsluchom matky, otec, maloletého dieťaťa a kolízneho opatrovníka,
- Rozsudkom Okresného súdu Martin č. k. 9P/244/2018-704 zo dňa 15.4.2021 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 11Cop/26/2021-800 zo dňa 31.8.2021,
- Kópiou maloletého z EDUPAGE,
- SMS komunikácia, emailová komunikácia medzi rodičmi,
- Uznesením Okresného súdu Martin č. k. 9P/273/2022-74 zo dňa 13.2.2023, právoplatne dňa 2.3.2023,
- Správou z ÚPSVaR Martin, pracovisko Turčianske Teplice zo dňa 20.9.2023,

a zistil tento skutkový stav:

5. Maloletý D. je zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá prebieha v týždenných intervaloch.

6. Rodičia mali maloletého prihlásiť prostredníctvom služby EDUPAGE na voliteľný predmet na školský rok 2023/2024 etickú výchovu alebo náboženstvo. Rodičia sa nevedeli dohodnúť na výbere voliteľného predmetu, každý z nich presadzoval svoj pohľad na danú vec, matka prihliadal na želanie maloletého, otec uviedol, že mu náboženstvo teraz nič nedá a nech sa rozhodne keď bude väčší. Podľa jeho názoru viesť k viere je niečo iné ako študovať náboženstvo. Na štúdium náboženstva bude mať dosť času, keď trochu vyrastie a bude sa vedieť sám rozhodnúť, či a ktoré náboženstvo mu vyhovuje. Aktuálne sa podľa slov učiteľiek pred farárom schováva a núdi sa.

7. Obaja rodičia už v minulosti riešili ich vzájomnú nezhodu prostredníctvom súdu, kedy nakoniec konanie zastavil, keďže otec súhlasil s vyšetrením maloletého.

8. Zo správy ÚPSVaR Martin, pracovisko Turčianske Teplice zo dňa 20.09.2023 vyplýva, že matka E.. W. A., F.. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX uviedla, že od posledného súdneho pojednávania (v 2/2023) na jej strane nedošlo k podstatnej zmene pomerov. Na svojom podanom návrhu na nahradenie súhlasu otca s výberom voliteľného predmetu - náboženstva naďalej trvá, nakoľko s otcom dieťaťa dohoda možná nie je, otec s ňou naďalej odmieta komunikovať. Mal. D. počas predchádzajúcich dvoch

rokov v škole náboženstvo už navštevoval a matka trvá na tom, aby v tom pokračoval aj naďalej. Matka uviedla, že predmetný návrh na súdnom pojednávaní zrejme rozšíri aj o nahradenie súhlasu otca s výberom záujmového krúžku, nakoľko v súčasnosti je maloletý prihlásený na 2 záujmové krúžky - športový, na ktorý ho prihlásila matka a na krúžok nemeckého jazyka, na ktorý ho prihlásil otec, pričom každý žiak si môže vybrať len jeden záujmový krúžok. Ani v tomto sa rodičia nedokážu dohodnúť. Matka je presvedčená, že športový krúžok bude pre syna vhodnejšou voľbou, najmä vzhľadom k jeho psychickému stavu. Podľa vyjadrenia matky sám D. sa takto rozhodol, nakoľko v minulom školskom roku hrávali v ŠKD floorbal, čo ho veľmi zaujalo a bavilo a chcel by v tom pokračovať aj naďalej. Otec O.. H. R., F.. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXX, prechodne bytom C. XX, Q. Q. uviedol, že od posledného súdneho pojednávania (v 2/2023) na jeho strane nedošlo k podstatnej zmene pomerov. S podaným návrhom matky na nahradenie súhlasu otca s výberom voliteľného predmetu - náboženstva nesúhlasí. Nebol s tým stotožnený ani v predchádzajúcich dvoch rokoch. Otec trvá na tom, aby mal. syn navštevoval ako voliteľný predmet etiku, nakoľko je presvedčený, že náboženstvo ako také syna nejakým spôsobom „neobohatí“. Maloletý stále nedokáže spracovať a prijať skutočnosť, že rodičia nežijú spolu a otec má za to, že náboženská ideológia vo všeobecnosti podporuje a schvaľuje len úplne rodiny, čo môže synovi jeho negatívne prežívanie tejto skutočnosti len zhoršiť. Navyše, otec má zo strany školy informácie, že konflikty maloletého so spolužiakmi naďalej pretrvávajú a preto je presvedčený, že hodiny etiky by aj v tomto smere mohli byť pre syna prínosom. Otec potvrdil nezhodu rodičov aj pri výbere záujmového krúžku. Podľa vyjadrenia otca aktuálne má mal. syn dostatok športového vyžitia. Už tretí rok chodí na karate, avšak iba vtedy, keď je u otca, matka s ním na karate nechodí, pretože podľa nej to u syna údajne podnecuje agresivitu. Otec má tiež informáciu, že športový krúžok v škole bude bývať každú stredu, pričom stredy D. chodí na karate a otec má za to, že dva športové krúžky v jeden deň by boli pre syna príliš vyčerpávajúce. Otec potvrdil, že na súdne pojednávanie sa na základe predvolania dostaví aj s mal. synom, je však presvedčený, že matka maloletého ho už dlho pripravovala na to, že sa bude rozprávať s pánom sudcom a zároveň ho viedla k tomu, aby sa na súde vyjadril, že si chce vybrať náboženstvo. ÚPSVaR Martin, pracovisko Turčianske Teplice sa k podanému návrhu matky vyjadrí priamo na súdnom pojednávaní, vzhľadom k osobnej účasti mal. dieťaťa.

9. Maloleté dieťa uviedlo, že na karate trochu chodí rád, baví ho najviac hra pred samotným tréningom, kedy sú spoločne v telocvični so všetkými deťmi a sa tam spolu hrajú. Maloletý rozprával, že chodí rád na farára, že už tam chodí dva roky, rád by pokračoval a chodil na farára aj naďalej. Maloletý má aktuálne v škole angličtinu, možno ju má aj každé ráno. Vymenoval aj ďalšie predmety, ktoré maloletý má v rámci vyučovania. Pokiaľ sa týka športového krúžku a nemeckého jazyka maloletý uviedol, že sú tam dvojičky, ktoré majú ešte dvoch kamarátov, ktorí im rozprávali, že tam hrajú futbal, hráva sa tam aj floorball, prípadne vybíjaná, rád by chodil na tento športový krúžok. Futbal moc nemá rád, ale vždy je v bráne, nakoľko sa tak spoločne dohodnú.

10. Matka uviedla, že maloletý sa opakovane vyjadruje, že chce náboženstvo, etika by jej v zásade nevadila, ale rešpektuje jeho názor, pričom uvádza, že nemecký jazyk neodporúča najmä z dôvodu, že má tri hodiny angličtiny v rámci týždňa, do toho má problémy aj so slovenčinou, ako takou, že ďalší jazyk by asi nebol úplne v najlepšom záujme maloletého, preto by ho dala radšej, v rámci družiny, na športový krúžok. Matka uviedla, že rozširuje svoj návrh nielen náboženstvo, ale aj v rámci školskej družiny o záujmový krúžok, kde je rozpor, jedna strana nemecký jazyk, druhá strana športový krúžok. Pokiaľ sa týka samotného návrhu, tento podávala z iniciatívy maloletého, pretože on sa tak vyjadril. Snaží sa s ním veľa komunikovať, vysvetľovať mu situáciu, ktorá v rodine je, teda, že s otcom nežijú v spoločnej domácnosti a je potrebné v niektorých situáciách, keď sa rodičia nevedia dohodnúť, aby rozhodol súd.

11. Otec uviedol, že trvá na svojom a to, že maloletý, aby navštevoval etiku a poťažme v rámci školskej družiny nemecký jazyk. Chce uviesť, že možno aj chápe pozíciu súdu, že možno rozhodovať len s tým, čo sudca k dispozícii má. On však rodič a vidí do veci trochu hlbšie, resp. o dosť hlbšie, čo sa týka maloletého. Spomenul tu maloletý dvojičky, paradoxne sú to dvojičky, ktoré ho šikanujú v škole. On len pevne verí, že ak bude navštevovať dva krúžky, že sa z toho nejakým spôsobom neroztopí.

12. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 07.11.2022 vyplýva, že matka býva na vyššie uvedenej adrese spoločne s mal. dcérou J., F.. XX.XX.XXXX. Domácnosť matky sa nachádza v rodinnom dome, ktorý je kompletne zariadený a vybavený k potrebám rodiny. Vlastníkom rodinného domu je matka maloletej. Otec sa v určenom termíne dňa 14.09.2022 a následne telefonicky dohodnutom termíne dňa 07.11.2022 na úrad nedostavil a svoju účasť neospravedlnil. Z uvedeného dôvodu nie je možné

z ich strany poskytnúť súdu informácie o pomeroch otca. Matka je zamestnaná v Materskej škole Š. M., E., ako samostatný učiteľ. Jej príjem dosahuje výšku 1200,- Eur/netto. V rámci pohovoru matka uviedla, že do marca 2022 žili s otcom maloletej v spoločnej domácnosti, avšak pre neustále vyhrážky a útoky na jej osobu, požiadala otca, aby domácnosť opustil. Od uvedenej doby otec na výživu maloletej neprispieva žiadnou čiastkou, avšak v septembri 2022 zakúpil do materskej školy, ktorú maloletá navštevuje, hygienické potreby v sume zhruba 30,- Eur. Otec sa s maloletou stretáva dva krát do mesiaca v otvorenom prostredí na mieste, ktoré si rodičia vopred dohodnú a kde matka maloleťu otcovi privedie. Matka volí pre styk dieťaťa s otcom otvorené priestranstvo, nakoľko sa bojí o svoj život a v uvedenej súvislosti podala na otca i trestné oznámenie. Okresné riaditeľstvo PZ E. vydalo dňa 25.10.2022 Uznesenie, ktorým začalo voči otcovi maloletej trestné stíhanie za prečin nebezpečného prenasledovania matky. Ďalej v rámci pohovoru uviedla, že s otcom maloletej neplánuje ďalší život a spoločnú budúcnosť, nakoľko sa jej neustále vyhráža smrťou a ľuďom v jej okolí sa vyhráža, že ich podreže, alebo sa sám obesí. V súvislosti so vzťahom dcéra - otec uviedla, že maloletá má s otcom vytvorený veľmi dobrý vzťah, avšak obáva sa o jej zdravý psychický vývin z dôvodu psychických problémov, resp. lability otca. Matke bola ponúknutá pomoc psychologického poradenstva na referáte PPS, avšak v súčasnosti o uvedené neprejavila záujem. Mal. J. navštevuje v školskom roku 2022/2023 Materskú školu Š. M., E.. Je v evidencii zdravotnej starostlivosti E.. T., býva častejšie chorá, navštevuje odborné ambulancie - alergologickú, gastroenterologickú a v septembri 2022 bola na operácii nosných mandlí. Maloletá má osobitné stravovanie z dôvodu diagnózy - reflux, v dôsledku ktorej matka prináša denne maloletej do škôlky špeciálnu stravu. Z dôvodu častého vymeškávania matky z práce (OČR), žiadala otca o zabezpečenie starostlivosti o maloleťu v čase jej choroby, nakoľko bol nezamestnaný, avšak otec na túto požiadavku matky nereagoval. Matka nemá v súčasnosti informácie o otcovi, nevie kde býva, ani či je zamestnaný. Na svojom podanom návrhu trvá, avšak nevylučuje v budúcnosti i prípadnú striedavú osobnú starostlivosť, avšak za predpokladu, že otec bude po zdravotnej stránke v poriadku a bude mať vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o dieťa.

13. Kolízny opatrovník uviedol, že odznela tu aj práve vec týkajúca sa dvoch krúžkov, na čo maloleť povedal, že pokiaľ bude hrať futbal, bude v bráne. Nevylučuje, že motivácia maloleteho ísť na športový krúžok môže prameniť, že sa chce kamarátiť, alebo zapáčiť možno tým spomínaným dvojičkám, pretože pomerne často ich spomína. Veríme, že to bude v poriadku, ak by k niečomu došlo a boli by problémy, je na mieste prípadne danú skutočnosť prehodnotiť. Samozrejme, ale v tomto prípade, keďže maloleť sa samozrejme vyjadril, oni zastupujú záujem maloleteho dieťaťa, tak sa prikláňajú k jeho názoru, teda aby navštevoval náboženstvo a športový krúžok.

14. Podľa § 35 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloleteho dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloleteho dieťaťa, o štátnom občianstve maloleteho dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

15. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloleteho dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloleteho dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

16. Podľa § 38 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ak je účastníkom maloleť, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloleteho zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloleteho bez prítomnosti iných osôb.

17. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že rozhodnutie o voliteľnom predmete a záujmovom krúžku v rámci ŠKD (matka na pojednávaní rozšírila návrh) je podstatnou vecou maloleteho dieťaťa, a teda pri nezhode musí rozhodnúť súd.

Keďže pre súd akýkoľvek predmet, ktorý bol v možnostiach rozhodnúť nepredstavuje pre maloleteho zásadný problém, súd v danom prípade v celom rozsahu prihliadol na názor maloleteho dieťaťa. Maloleť sa jednoznačne vyjadril (matka uvádza, že opakovane), že chce chodiť na „farára“, teda na náboženstvo, na ktoré chodí v podstate od začiatku navštevovania ZŠ. Pokiaľ sa týka záujmového krúžku maloleteho, tu sa stotožnil súd taktiež s jeho názorom, ale prihliadol aj na skutočnosť, že maloleť

má problémy s pozornosťou aj rečový prejav nie je úplne bezproblémový, a preto rozhodol, že v danom štádiu je v najlepšom záujme maloletého navštevovať športový krúžok. Maloletý má v škole angličtinu trikrát do týždňa, čo súd považoval v súčasnosti za dostačujúce v rámci výučby cudzích jazykov. Súd nespochybňuje význam učenia cudzích jazykov (keby došlo k dohode medzi rodičmi ani by to neriešil) avšak v súčasnosti to nepovažuje za najvhodnejšie. Súd teda nahradil súhlas namiesto otca s voľbou voliteľného predmetu náboženstva ako aj s voľbou záujmového krúžku v rámci ŠKD - športový krúžok

18. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Martin.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasledujúcich Civilného mimosporového poriadku.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.